

3. Найвідоміший український хіт-парад «Територія А» відзначає 25 років. URL: https://glavcom.ua/specprojects/press_center/naviydomishiy-ukrajinskiy-hit-parad-teritoriya-a-vidznachaje-25-rokiv-656546.html

4. Найдюк О. М. Трансформаційні процеси у жанрах музичної критики (за матеріалами української преси 1995–2005 років): дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2019. 252 с.

5. ТЕРИТОРИЯ А. URL: <https://www.youtube.com/@teryoriya/featured>

6. Територія-А. З чого починався український шоу-біз. URL: <http://tsn.ua/special-projects/territory/>

Ярослава КУЛІБОВА

(Глухів, Україна)

ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ ЗАСНУВАННЯ ЖІНОЧИХ МОНАСТІРІВ

Чернечим осередкам, які відгравали непересічну роль у виборі духовних, культурних, політичних пріоритетів людства, впливали на формування й утвердження духовної, етнонаціональної та політичної єдності перед зовнішніми загрозами, утверджували Церкву та її віровчення, належить чільне місце в історії.

Жіночий аскетизм виник одночасно з чоловічим, але відрізнявся специфікою формування й розвитку: «Чоловічі обителі породили численні аскетичні практики, жіночі ж відомі самозреченням соціальної діяльності» [2, 78].

Жіночі монастирі – це унікальні святині, де монахині ведуть аскетичний спосіб життя, присвячують себе Богу, молитві, служінню іншим людям.

Жіночі обителі мають давню історію, яка налічує декілька тисячоліть та пов'язана зі становленням християнської церкви. За цей час монастирі черниць стали центрами культури, освіти та саморозвитку жінок.

Історія жіночих обителей бере початок з IV століття. Засновником першої спільної для проживання пустині й фундатором першого жіночого монастиря, який заклав його для своєї сестри Марії в Верхньому Єгипті, вважають воїна Римської армії Пахомія. Саме ця подія стала початком зародження інших релігійних громад черниць, які, після прийняття християнства, почали з'являтися у Київській Русі [1].

У Середньовіччі засновниками жіночих монастирів були святі, які працювали на благо людства та мали вплив на розвиток релігійної й культурної сфери. Обителі були місцями, де жінки займались культурною, філософською й літературною діяльністю, благодійністю, духовними практиками, переписували книги, колекціонували рукописи. Черниці таких монастирів мали змогу отримати освіту. Також у цей час обителі були місцями соціальних притулків для жінок, які не хотіли виходити заміж, які втекли від насильства або сімейного тиску. Там вони відчували підтримку й захист.

Згодом жіночі монастирі почали зазнавати змін та деяких обмежень. Наприклад, у Середньовічній Європі, дівчата могли вступити до таких релігійних громад тільки за згодою свого батька чи чоловіка. Крім того, деякі жіночі монастирі мали меншу автономію, залежали та підпорядковувались чоловічим.

У середині XVI століття в Європі почався рух Протестантизму, наслідком стало те, що монастирі почали закривати, а черниці покидали свої обителі. І тільки в деяких містах Європи католицька церква продовжувала сприяти заснуванню нових монастирів.

Розквіт жіночих обителей настав у період Ранняго Відродження, коли віряни почали розуміти, що церква – це місце не лише для духовного збагачення, але й для освіти та саморозвитку жінок. Вагомий внесок у розвиток монастирів зробили: черниця Тереза Авільська та свята Францішка Романська, які будували чернечі обителі з метою підвищення соціальної ролі жінки в загалі.

Розвиток жіночих монастирів у XIX–XX столітті був пов'язаний з підвищенням ролі жінок у суспільстві. Вони стали активними учасницями національних та міжнародних рухів, плідно співпрацювали з громадськими організаціями, урядами, а також виконували свої релігійні обов'язки.

Сучасні жіночі монастирі продовжують впливати на розвиток церковного та соціального життя населення. Обителі можуть працювати як освітні заклади, благодійні організації й притулки для нужденних.

Отже, історичний контекст заснування жіночих монастирів має значний вплив на формування релігійного та культурного життя сучасного суспільства. За короткий період часу жіночі монастирі з простих духовних спільнот розширились до важливих центрів духовного й соціального розвитку. Незалежно від того, хто був засновником, жіночі монастирі мали велике значення у підтримці місцевого населення. Монахині були активними волонтерами, які надавали різноманітну допомогу: від медичної до релігійної, від психологічної до освітньої. Також черницям вдалось зберігати історичні документи та артефакти, які зараз є цінними свідченнями минулого.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болгарова М. До питання дослідження жіночих монастирів Києва домонгольського періоду. *Україна: людина, суспільство, природа: четверта щорічна наукова конференція: тези доповідей (Київ, 22–23 січня 1998)* / [ред.-упоряд. Л. Кострова]. Київ: НАУКМА, 1998. С. 23–25.

2. Цебенко А. Свято-Покровський жіночий монастир у місті Яворові (1621–1691): організаційний розвиток та виклики часу. URL:

https://www.academia.edu/61712076/Свято_Покровський_жіночий_монастир_у_місті_Яворові_1621_1691_організаційний_розвиток_та_виклики_часу

Катерина МАЛЬШИНА

(Київ, Україна)

ПУБЛІКАЦІЇ ЯНА ШЕДІВОГО З УКРАЇНСЬКОЇ ТЕМАТИКИ У СЛОВЕНЬКОМУ ДРУЦІ 1928–1937 рр.

У Словенії добре знали революційний Жовтень та його країну. У 1920–30-х роках словенський політичний друк, особливо клерикальний, знайомив громадськість з комунізмом взагалі та з подіями в СРСР зокрема. У провідних словенських щоденниках публікувалися статті, де повідомлялося про придушення мистецтва, руйну-